

Coordinadora
Catalana de Fundacions

Les fundacions, una oportunitat per a la responsabilitat social de les empreses

Pere-A. Fàbregas

President Coordinadora Catalana de Fundacions

Jornada “Idees & Compromís Social”

Fundació SER.GI i Cambra de Comerç de Girona

La Fortalesa de Sant Julià (Sant Julià de Ramis)

11 desembre 2019

Índex

- El canvi de la societat
- L'impacte en les empreses
- La filantropia
- La fiscalitat
- Un instrument útil: les fundacions
- El sector fundacional a Catalunya
- La Coordinadora Catalana de Fundacions
- Les fundacions a Girona

El canvi de la societat

El canvi de la societat

EL MÓN ESTÀ EN UN GRAN DESORDRE:

- amb un canvi molt ràpid de valors
- amb tendència a ser cada cop més emocional, i menys racional
- amb la dictadura de lo políticament correcte
- amb la globalització
- etc.

LES SOCIETATS EUROPEES PRESENTEN:

- Més pobresa
- Mes intolerància
- Més necessitats socials
- Perills de robotització dels llocs de treball
- Pèrdua de valors
- Perills amb les pensions per l'allargament de la vida
- Més impactes en el medi ambient
- Discriminacions de gènere, raça o religió

L'impacte en les empreses

La reflexió de Larry Fink [President i CEO de BlackRock][1]

f

Els anys d'estancament salarial, els efectes de la tecnologia en el mercat laboral, i la incertesa sobre el futur, han impulsat a nivell global el malestar social, la frustració, [...] i la xenofòbia.

La confiança, en el multilateralisme i les institucions públiques, s'està enfonsant

La societat està recorrent de forma creixent a les empreses perquè s'involucrin en els problemes socials: medi ambient, jubilació, desigualtat racial i de gènere ...

La capacitat de generar beneficis a llarg termini dependrà de la capacitat de les empreses de complir amb les responsabilitats amb les seves parts interessades

El canvi en la valoració dels intangibles

Concepte	1975	2015
Tangible Assets	83 %	6 %
Intangible Assets	17 %	94 %
TOTAL	100 %	100 %

Proporcions de valor de mercat de les companyies del índex Standard & Poors 500, que representen el 80% de la capitalització borsària de Estats units

La Responsabilitat Social Corporativa

NOUS LLENGUATGES:

- Memòries de sostenibilitat
- Memòries de Responsabilitat Social Corporativa
- GRI (Global Reporting Initiative)
- ODS de l'Agenda 2030 de l'ONU (Objectius del Desenvolupament Sostenible)
- Aspectes ESG (Environmental, Social, Governance)
- Principis del Pacte Mundial de les Nacions Unides (2010)
- Anàlisi d'impacte, ètica en la presa de decisions, ISO 26000, ...

RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

Es una manera de dirigir les empreses basat en la gestió dels impactes que la seva activitat genera sobre:

- Clients, empleats, accionistes, comunitats locals, medi ambient i la societat en general

Des de una altra perspectiva:

- La contribució activa i voluntària de les empreses a la millora social, econòmica, ambiental i dels drets humans.

La reflexió de Larry Fink [President i CEO de BlackRock][2]

En una enquesta de Deloitte a treballadors *millennials* sobre quin tindria que ser el principal propòsit dels negocis.

Un 63% va contestar “millorar la societat” mes que “generar beneficis”

[Larry Fink, Chairman and CEO BlackRock: Letter to CEOs 2018 and 2019]

En els propers anys 24.000 milions de dòlars passaran de la generació del baby boom a la dels millennials.

A mesura que això es realitzi les preferències d'inversió variaran agafant importància els assumpes mediambientals, socials i de govern corporatiu.

Noves responsabilitats de les empreses

ELS INVERSORS I LA SOCIETAT VOLEN EMPRESSES:

- Que no només guanyin diners
- Sinó que també:
  - Creïn llocs de treball digne
  - Construeixin noves realitats útils per la societat
  - Mirin de no contaminar
  - Busquin activament la no discriminació
  - Defensin els drets humans
  - Siguin ètiques, sense corrupció, ni suborns
  - ... ..

I EN AQUEST CONTEXT, EUROPA I ESPANYA QUE HAN FET?

- La Directiva Comunitària sobre Informació no Financera i Informació sobre Diversitat (2014)
- Que Espanya ha transposat amb la Llei 11/2018 de 29 de desembre d'Informació no Financera, amb *disclosure* de informació de:
  - *Qüestions mediambientals*
  - *Qüestions socials i relatives al personal*
  - *Respecte dels drets humans*
  - *Lluita contra la corrupció i el suborn*
  - *No discriminació*
  - *Equitat*
  - *Inclusió social*
  - ... ..

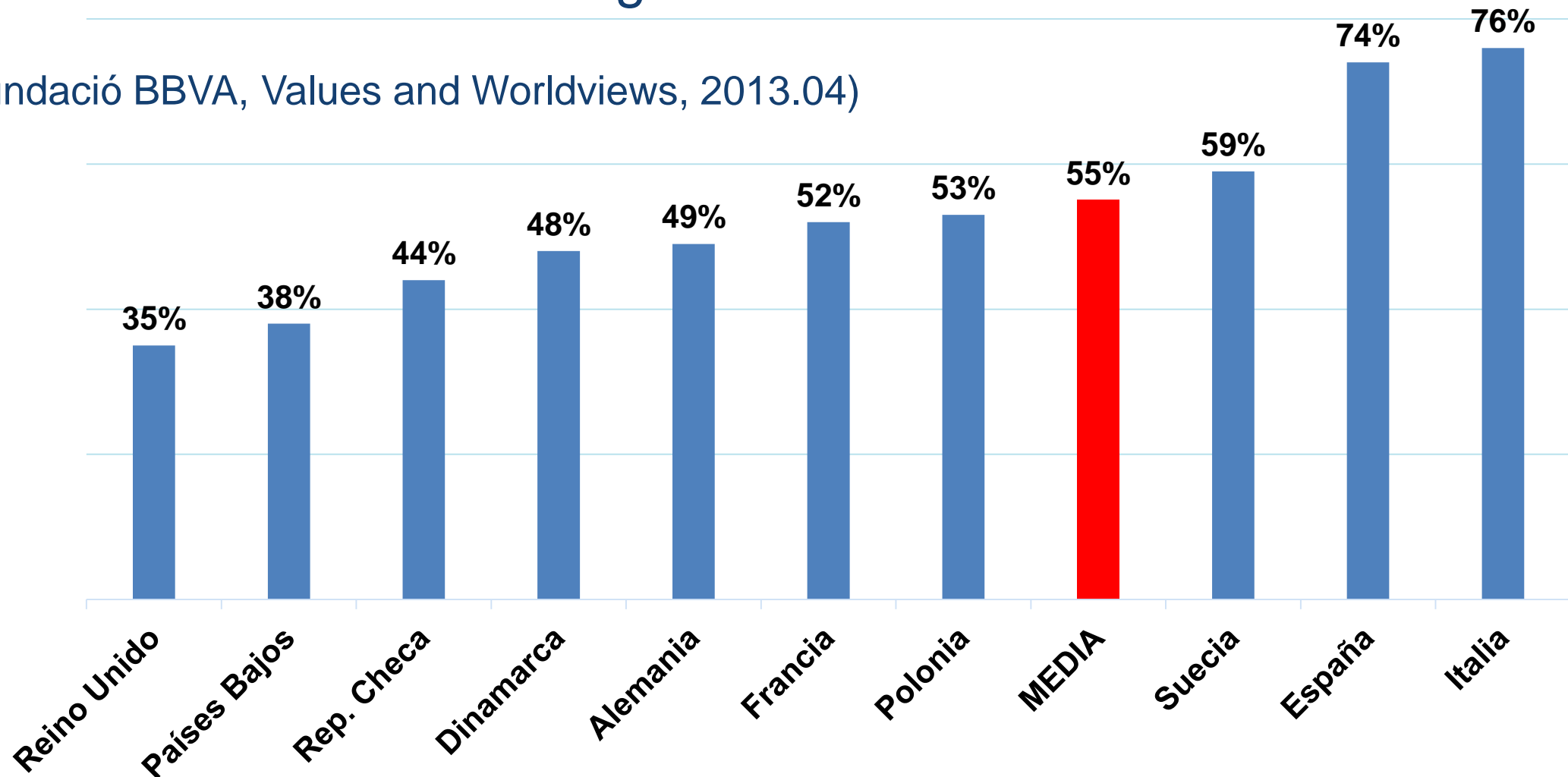

La filantropia

L'Estat ha de tenir la responsabilitat principal a l'hora d'asegurar que tots els ciutadans puguin gaudir d'un nivel de vida digne?

(Fundació BBVA, Values and Worldviews, 2013.04)

Què és la filantropia?

L'industrial nord-americà Andrew Carnegie, aconsellava en el 1889: *“to spend the first part of your life getting as much education as possible, to spend the second part making all the money you could, and to spend the last part giving it all away for worthwhile causes”*

[Paula Goldman, *How a New Generation of Business Leaders Views Philanthropy*, HBR]

La filantropia no es només diners, l'important es el temps: *“Para nosotros, la filantropia es una persona que esta dispuesta a donar su tiempo, su talento, su trabajo, su creatividad para el entorno en el que vive, para el bienestar general”*

[Manuel Arango, *Compromiso social y filantropia*, Fundación Arte y Mecenazgo, 2014]

Les prioritats de la filantropia a nivell global

Àmbit	Global	Europa	Amèrica Llatina	Àfrica
Educació	35,1 %	27,5 %	45,5 %	55,2 %
Àmbit Social	21,2 %	22,5 %	24,4 %	27,6 %
Salut	20,4 %	18,0 %	25,8 %	31,0 %
Cultura	17,7 %	16,9 %	26,7 %	
Lluita contara la pobresa	16,3 %	16,8 %		
Medi ambient			23,8 %	
Emprenaduria social				24,1 %
Drets humans i civils				20,7 %

Font.- Global Philanthropy Report, 2018 (Consulta a 28.988 Fundacions, amb multiresposta)

La filantropia a Catalunya

Xifres amb un gran creixement en els darrers anys

Però encara lluny dels països més avançats

Grans diferències entre persones i empreses

Per diferents motius:

- Poc desenvolupament de la sensibilitat de tornar a la societat
- Pressió fiscal alta amb relació a la mitjana europea
- Avantatges fiscals poc avançades pels donants
- Imatge no sempre positiva dels grans donants
- Potser exagerada confiança en l'Estat

La fiscalitat

Mecenatge – deduccions fiscals

Persones físiques (IRPF)	2014	2015	2016/2018
Primers 150 euros	---	50 %	75 %
Excés	25 %	27,5 %	30 %
Donacions 3 anys de permanència	---	32,5 %	35 %
Límit deducció base liquidable	10 %	10 %	10 %

Persones jurídiques (IS)	2014	2015	2016/2018
Donacions en general	35 %	35 %	35 %
Donacions 3 anys de permanència	---	37,5 %	40 %
Límit deducció base liquidable	10 %	10 %	10 %

Tipus impositiu	30 %	28 %	25 %
• Estímul màxim	5 %	9,5 %	15 %
• Estímul mínim	5 %	7 %	10 %

Mecenatge – Persones Jurídiques, altres formules

Conveni de col·laboració empresarial

- **S'ha de aportar a una entitat inclosa a la Llei del Mecenatge (2002)**
- **Aportació econòmica a canvi de difondre la participació del col·laborador en les activitats d'interès general**
- **No aplicable a la difusió de marques i productes**
- **Deducció del 100% de la aportació com a despesa**
- **No constitueix una prestació de serveis, per tant no estar subjecte a l'IVA**
- **Sense límit de deducció**

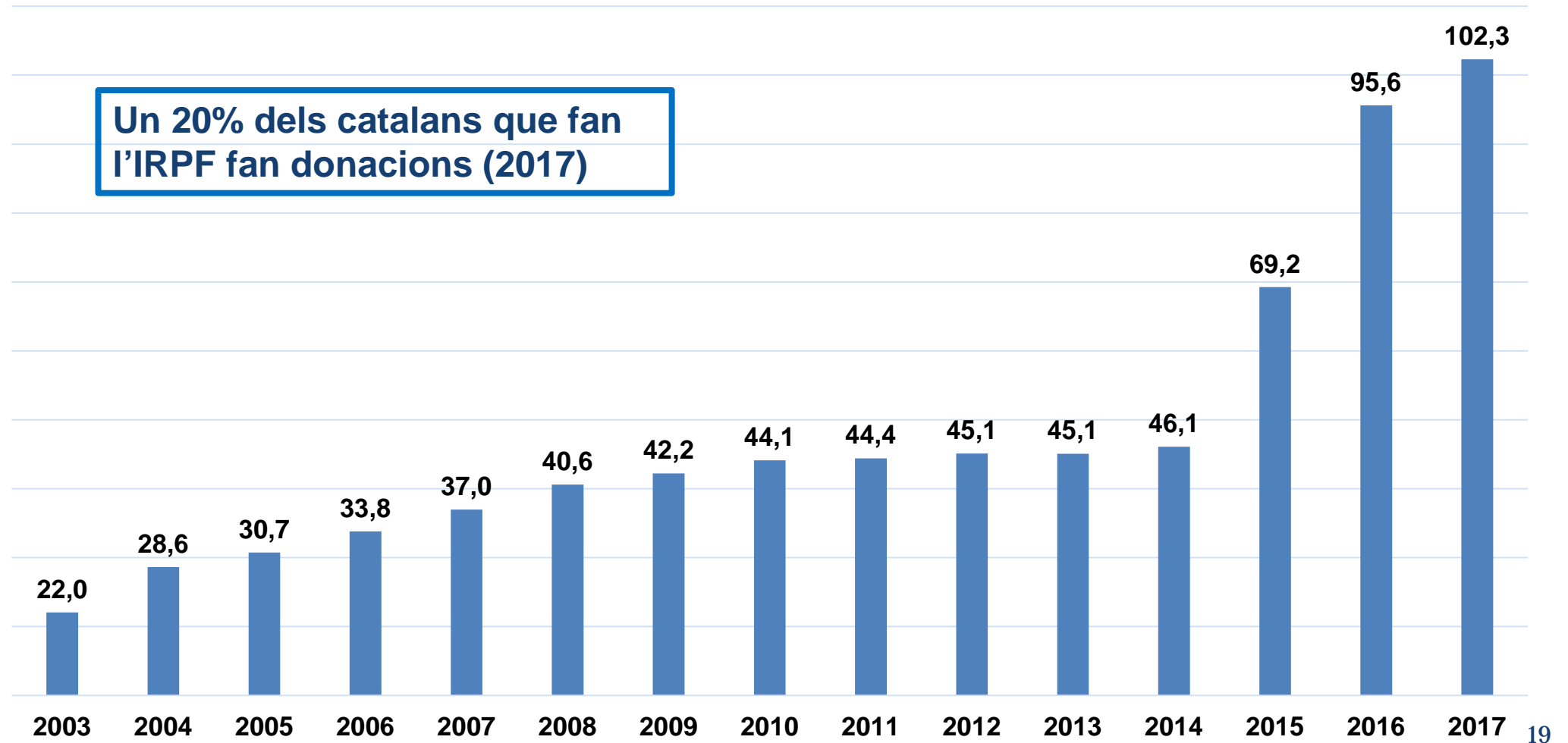
Contracte patrocini publicitari

- **No cal que el receptor sigui una entitat inclosa en la Llei del Mecenatge (2002)**
- **Aportació econòmica a canvi de publicitat comercial**
- **Deducció del 100% com a despesa**
- **Subjecte a IVA**
- **Sense límit de deducció**

IRPF - Donacions

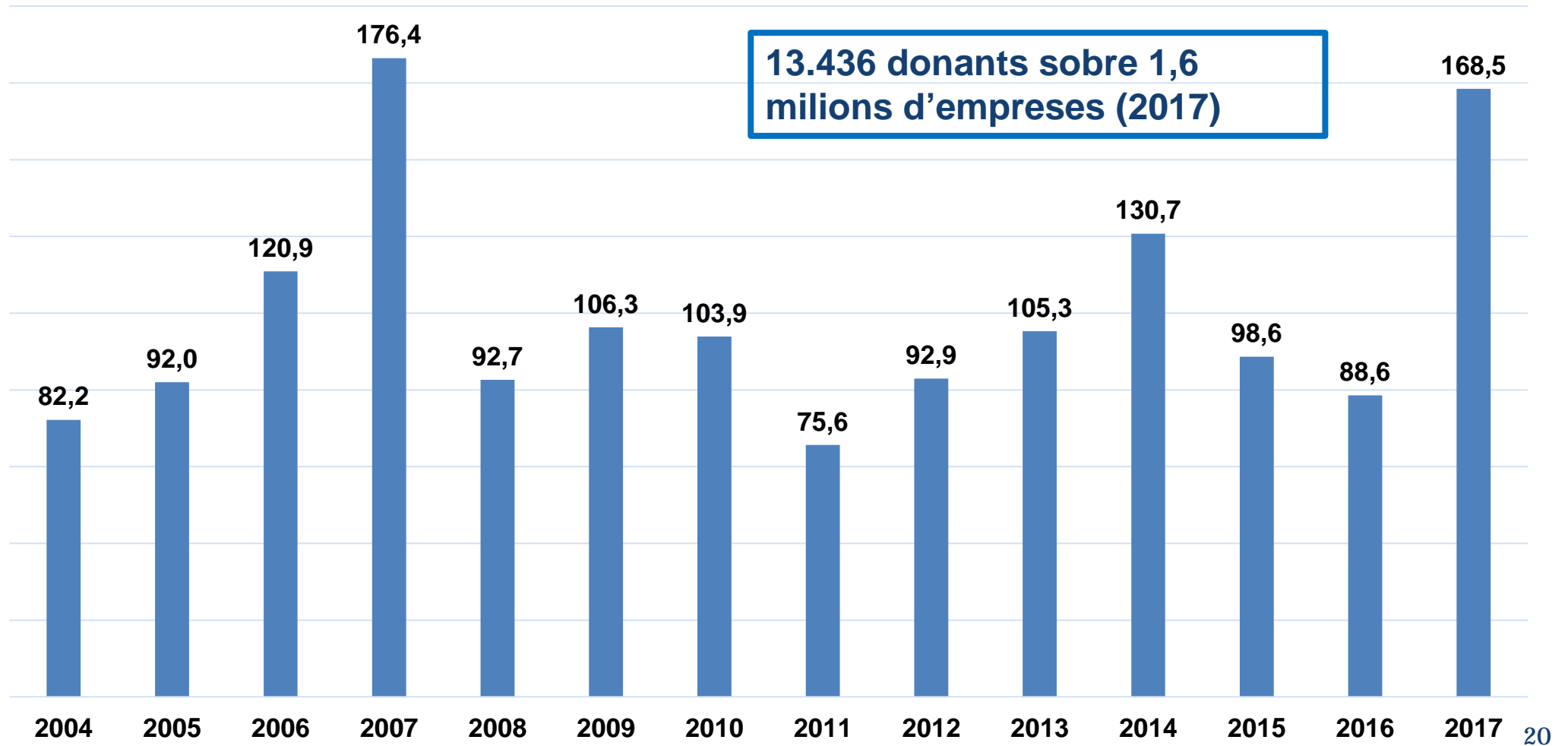
Catalunya – Donació total (milions d'euros)

IMPOST SOCIETATS - Donacions

Espanya – Donació total (milions d'euros)

Un instrument útil: les fundacions

Michael Porter: *Les fundacions son el millor*

“Les fundacions poden i deuen conduir el progrés social.”

Tenen el potencial de fer un **ús més eficient dels recursos escassos** que els donants individuals o el govern **lliures de pressions polítiques**, les fundacions poden explorar noves solucions als problemes socials amb **una independència** que el govern mai no pot tenir ... “

*“I en comparació amb els donants individuals, les fundacions tenen l'escala, l'horitzó de temps, i la gestió professional per crear beneficis per a la societat **de manera més eficient**”*

*“**Una fundació crea valor** quan aconseguix un benefici social equivalent, amb un menor nombre de dòlars o crea un major benefici social amb costos comparables”*

[Michael Porter, *Philanthropy's New Agenda: Creating Value*, Harvard Business Review]

Què és una fundació? [1]

Entitat sense ànim de lucre.

Que administra uns bens per assolir uns objectius.

Uns objectius determinats per **la voluntat del fundador**

Però que no poden beneficiar al fundador.

Els objectius de les fundacions han de ser d'**interès general** en benefici de la societat.

L'òrgan de govern de les fundacions és el **patronat**,

- Que vigila que es compleixi la voluntat del fundador i que es facin bé les coses
- El càrrec de Patró no és remunerat però tenen la responsabilitat

Què és una fundació? [2]

La Generalitat té el **Protectorat** de les fundacions de Catalunya

- Que regula i supervisa la tasca dels Patronats, amb facultats de control, inspecció i sanció.

En cas de liquidació

- Els bens de les fundacions van a un altra fundació d'objectius similars o a l'Administració Pública.
- Els bens o diners no tornen mai al fundador.

Les fundacions no tenen propietari, el propietari és la societat

Per aquestes característiques, de no afany de lucre i finalitats d'interès general, les fundacions tenen **deduccions fiscals** per als donants i per la pròpia fundació. A canvi, tenen un **sistema de control** des de l'Administració molt important i prolix.

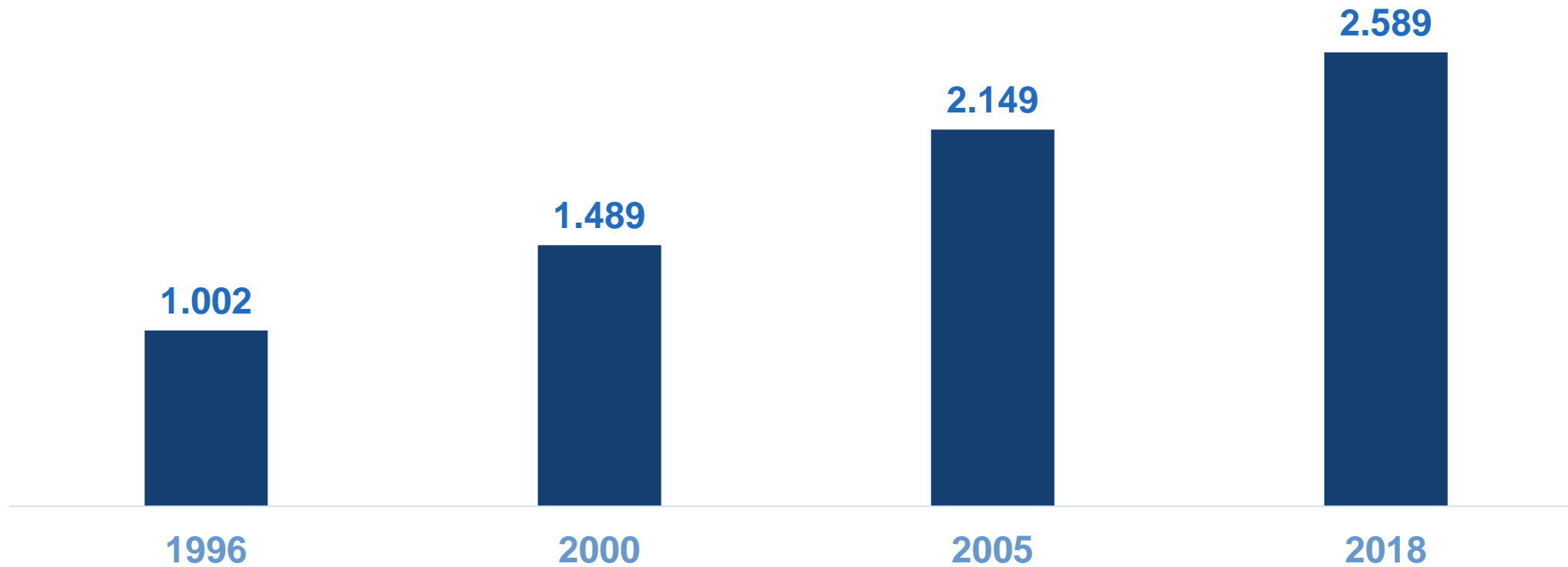
El sector fundacional a Catalunya

- Tradició i modernitat
- Sectors d'activitat
- Presència al territori
- Dades econòmiques
- Ocupació i Voluntariat
- Resiliència a la crisi
- Dimensions més típiques de les fundacions

Tradició i Modernitat

Evolució del nombre de Fundacions per anys:

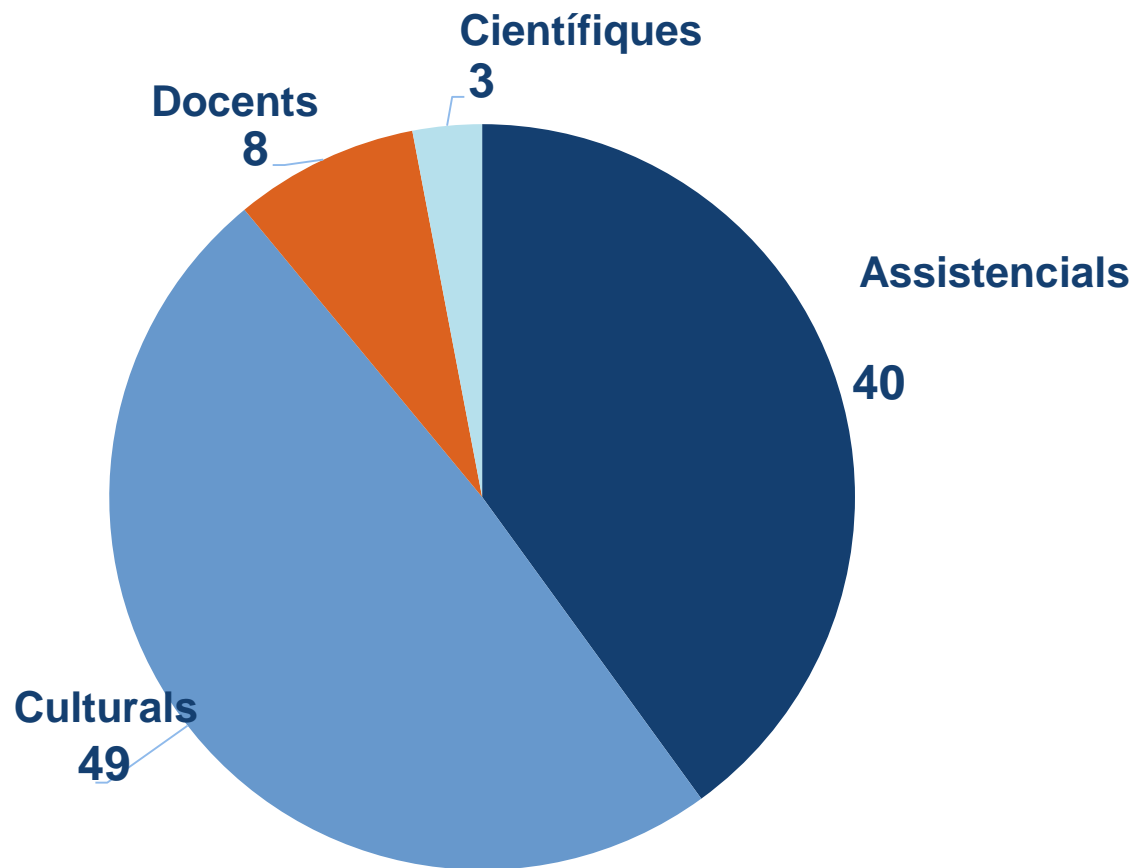
Font: Observatori de Fundacions, Idescat.

Sectors d'Activitat

Fundacions per àmbits d'actuació.
Resultats expressats en %.

Entre els anys 2000 i 2018 el nombre de fundacions ha crescut en conjunt un 74% i segons activitat:

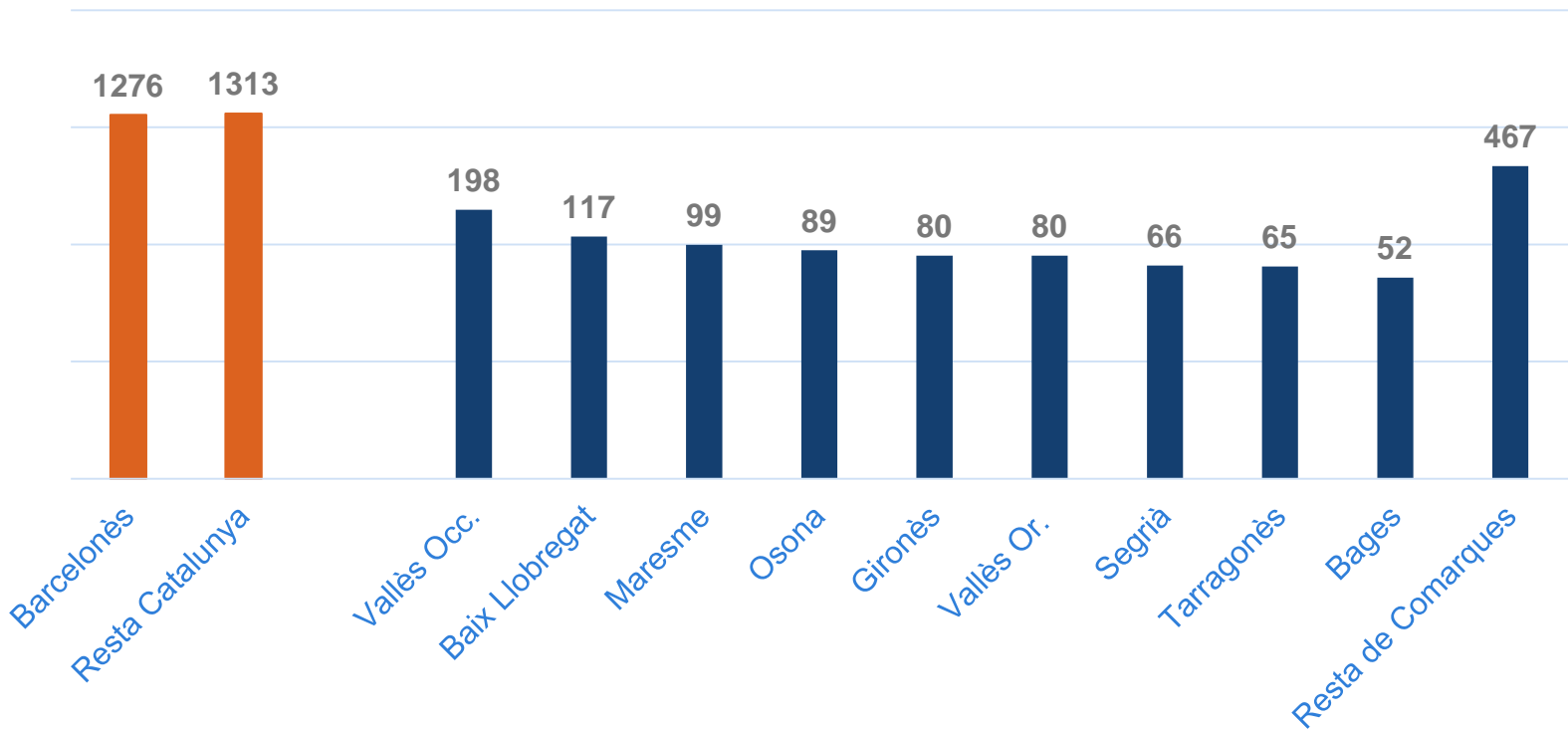
- Assistencials: 95%
- Culturals: 77%
- Científiques: 67%
- Docents: 8%

Presència al Territori

Presència territorial de les fundacions a Catalunya (2018).
Resultats expressats en nombres absoluts.

Font: elaboració pròpia a partir d'Idescat.

El 1996, a 5 comarques catalanes (l'Alta Ribagorça, Pla d'Urgell, Pla de l'Estany, Ribera d'Ebre i Terra Alta), no hi havia cap fundació i a 16 comarques n'hi havia menys de 5.

Actualment (2018) hi ha fundacions a totes les comarques de Catalunya i només 5 comarques tenen menys de 5 fundacions.

Dades econòmiques

Concepte	2017 (M€)	Variació any 2017 sobre el 2016
INGRESSOS ACTIVITATS	4.813	10 %
• Vendes i prestació serveis	3.257	11 %
• Subvencions GENCAT	719	3 %
• Subvencions altri	357	7 %
• Donacions i llegats	509	21 %
VALOR AFEGIT BRUT	3.274	9 %
• Personal	2.652	9 %
• Ajuts concedits	257	6 %
• Finançament	365	10 %

Concepte	2017 (M€)	Variació any 2017 sobre el 2016
ACTIUS TOTALS	8.636	1,4 %
• Bens Patrimoni Cultural	375	-2,7 %
PATRIMONI NET	4.995	1,5 %
INVERSIONS	333	19 %

Ocupació i voluntariat

Concepte	2017 (núm)	Variació any 2017 sobre el 2016
Persones assalariades	82.688	8,3 %
Persones voluntàries	41.853	16,5 %
TOTAL	124.541	10,9 %

Concepte	2008 (núm)	2017 (núm)
Persones assalariades	44.321	82.688
% Ocupació Catalunya	1,3 %	2,5 %

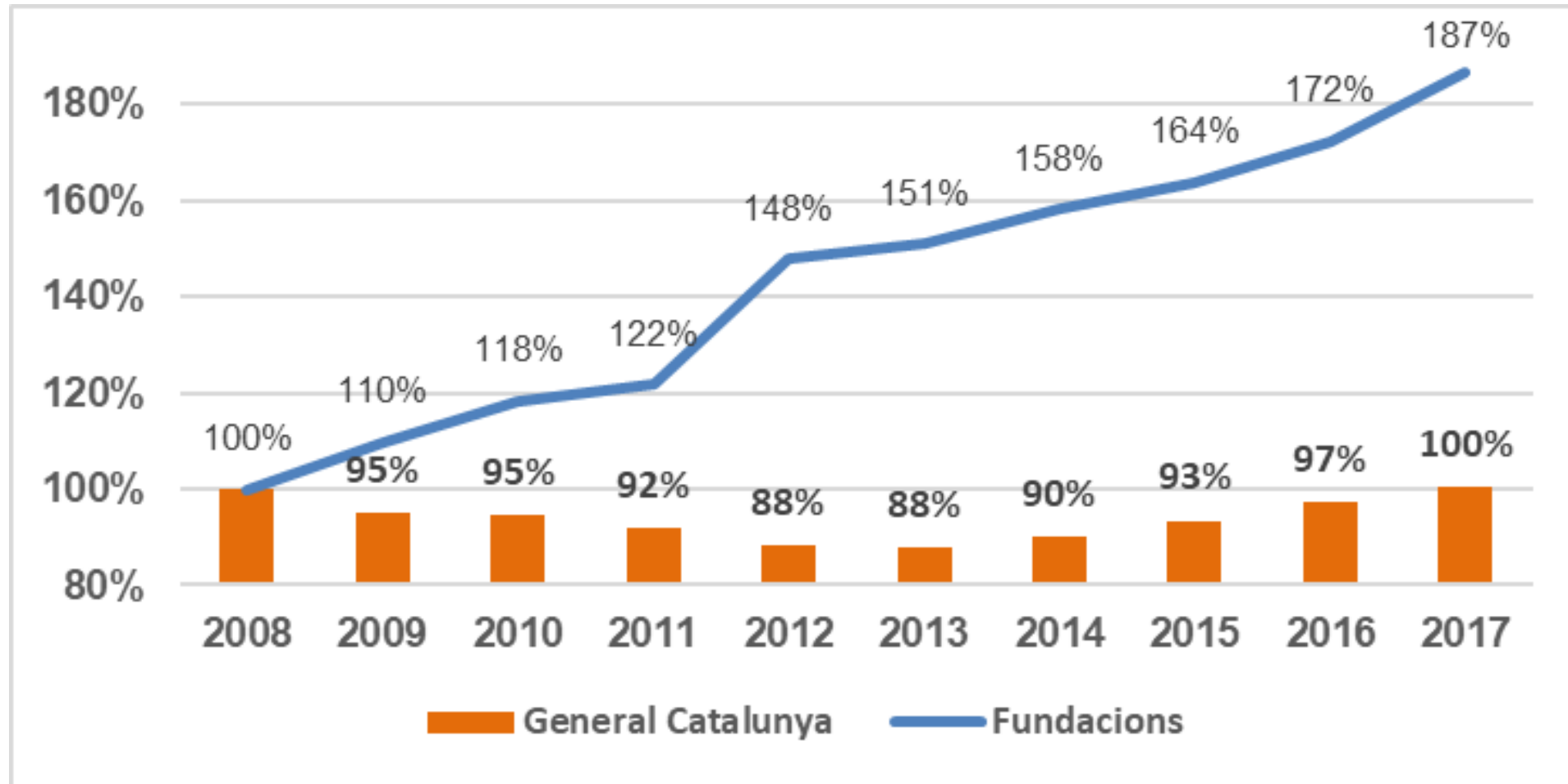
Persones assalariades

Un 37% de les Fundacions no tenen persones assalariades,
i la mediana de les que sí en tenen és de 12 persones per fundació.

Persones voluntàries

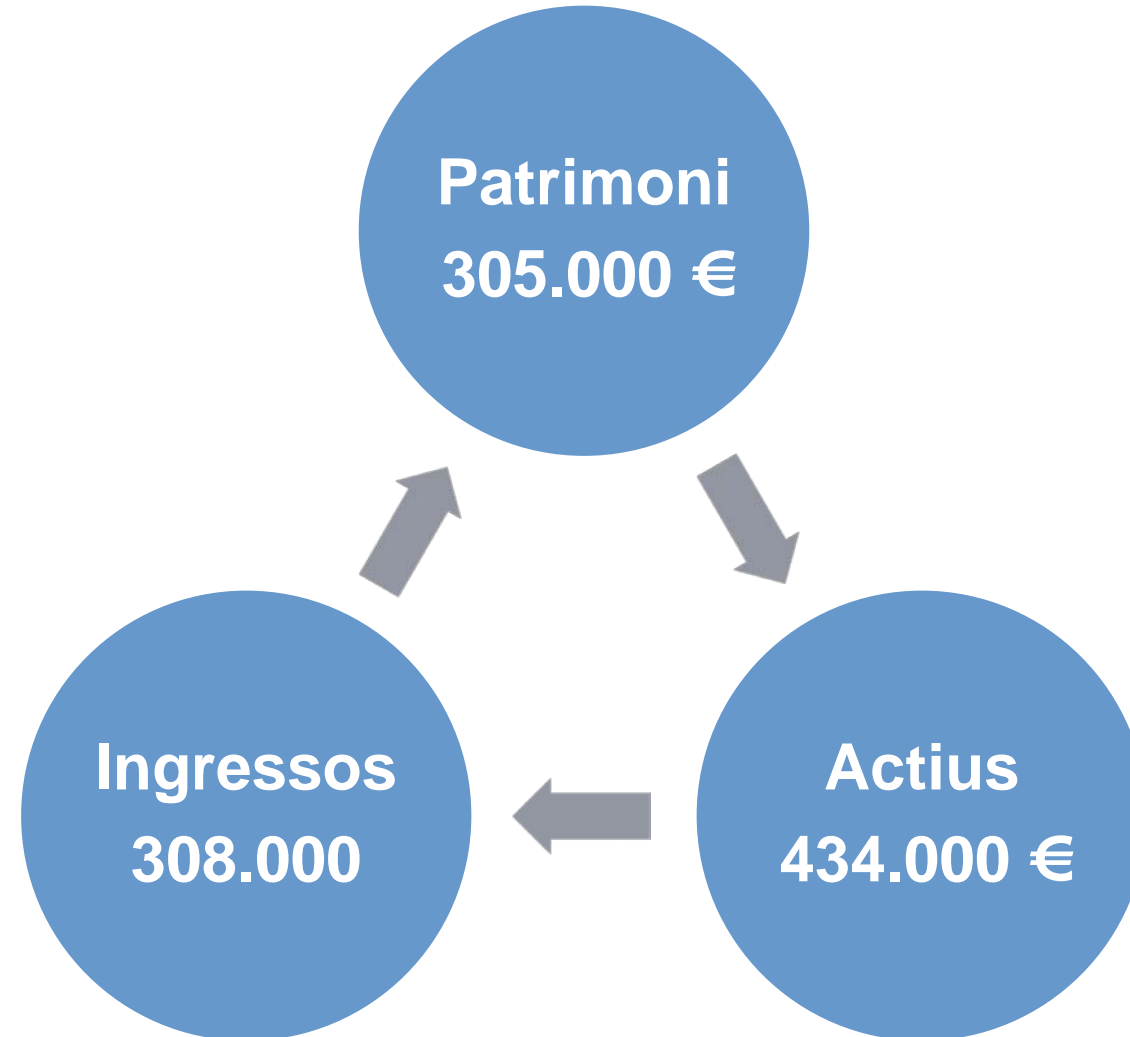
Un 68% de les Fundacions no tenen persones voluntàries
i la mediana de les que sí en tenen és de 10 persones per fundació.

Resiliència a la crisi

Font: Observatori del Treball i del Model Productiu de la Generalitat de Catalunya; Observatori de Fundacions.

Dimensions més típiques de les fundacions

La Coordinadora Catalana de Fundacions

La Coordinadora Catalana de Fundacions

Iniciada per les pròpies fundacions en el 1978 (41 anys)

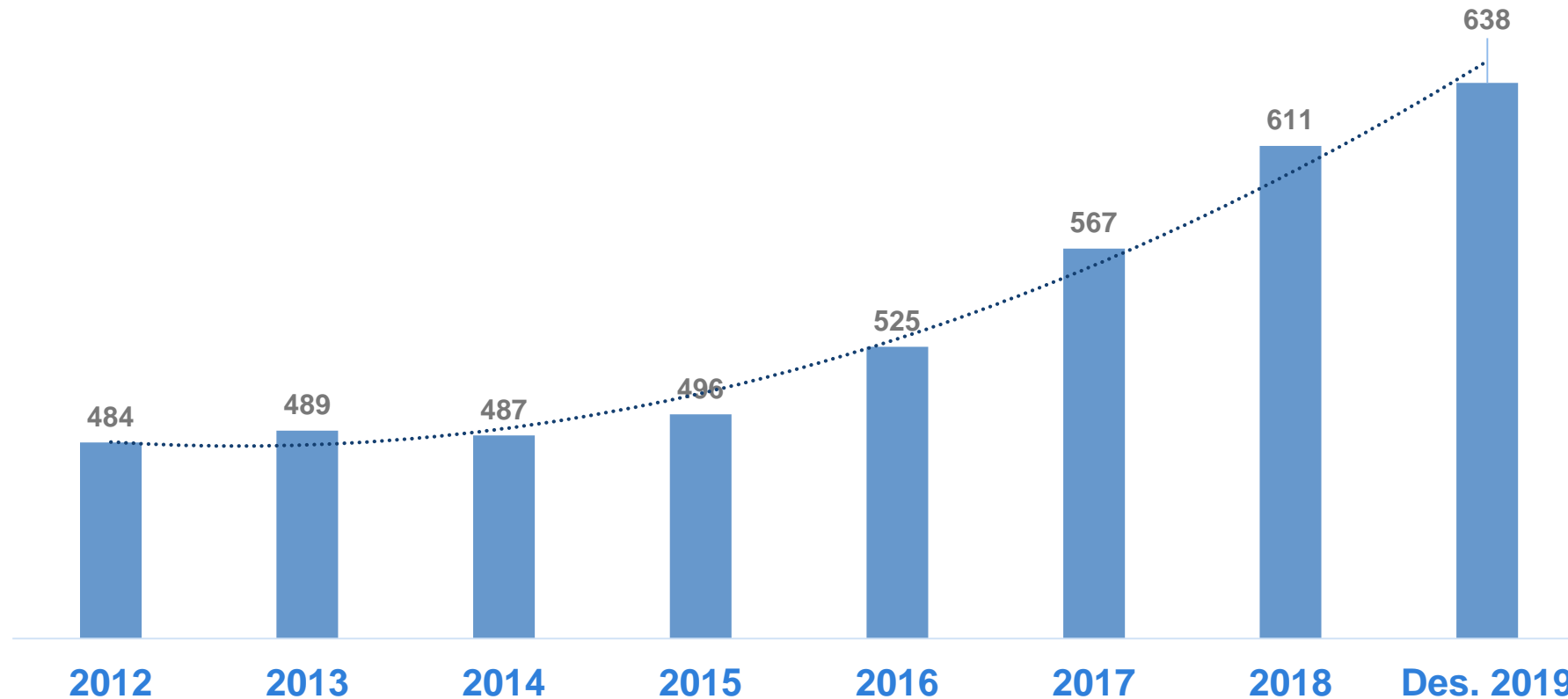
FINALITATS

- Representació del sector davant de: la Administració Pública, altres institucions, i també, els mitjans de comunicació
- Facilitar la relació entre les fundacions del país: comissions, *networking*, trobades, etc.
- Serveis a les fundacions: assessorament, formació, serveis de suport i altri
- Assessorament als que volen constituir fundacions
- Difondre i fer conèixer el sector amb treballs de l'Observatori de Fundacions

638 fundacions associades, de tots els sectors, amb tendència creixent

Única institució de segon nivell del sector fundacional de Catalunya

Coordinadora catalana de Fundacions: evolució del nombre de socis

La Coordinadora Catalana de Fundacions

ALGUNS RESULTATS DELS DARRERS CINCS ANYS

- **Socis.-** Tenim més socis que mai, hem passat de 487 (2014) a 632 (ara), un creixement de pràcticament el **30%**
- **Formació.-** Increment espectacular de 87 alumnes (2014) a 513 (2018), s'han multiplicat per **sis vegades**
- **Comissions.-** Han passat de 2 (2014) a 5 (2019), multiplicant-se per **2,5 vegades**
- **L'Observatori de Fundacions.-** Fonamental per conèixer i estudiar el sector i permetre explicar-lo a la societat creant coneixement i opinió (2018)
- **Govern, direcció, Recursos.-** Hem renovat la Junta Directiva i la Gerència, modernitzant els processos i les activitats, disposant d'una nova seu social. Els ingressos s'han incrementat en un **46%** sense tocar quotes en 10 anys, ni rebre cap subvenció pública
- **Tot això ha portat a una imatge d'un nou dinamisme, compromís, i professionalització de la Coordinadora al servei de les Fundacions.**

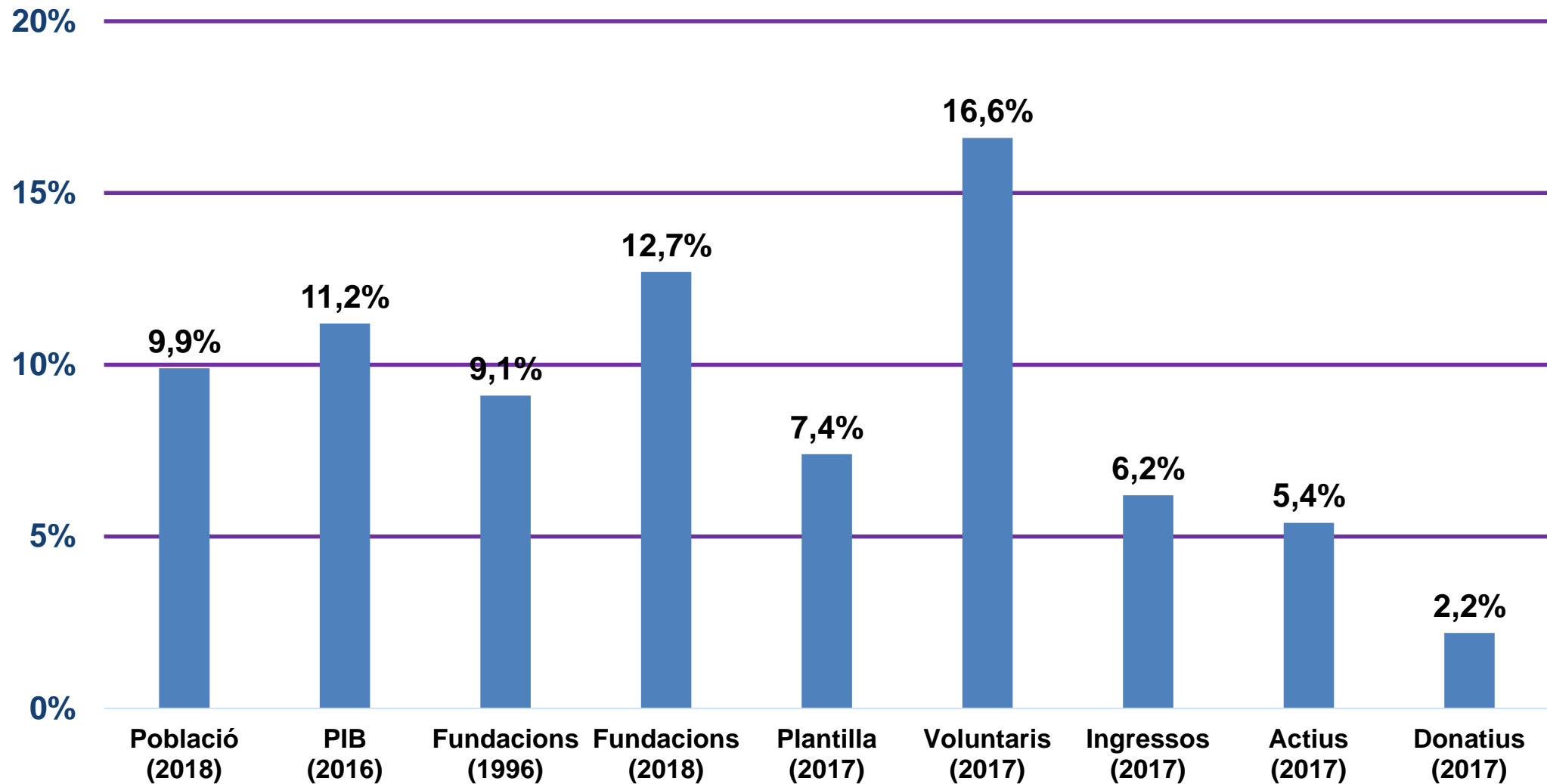
Les Fundacions a Girona

El Sector Fundacional a Girona. Presència

Fundacions per Comarca	1996	2018	Multiplicador
Alt Empordà	12	49	4,0
Baix Empordà	10	41	4,1
Cerdanya	2	10	5,0
Garrotxa	3	21	7,0
Gironès	24	80	3,3
Pla de l'Estany	0	5	5,0
Ripollès	4	11	2,7
Selva	12	27	2,2
GIRONA	91	328	3,6
Resta Catalunya	95	311	3,3
Barcelona	816	1.950	2,4
CATALUNYA	1.002	2.589	2,5

Pes relatiu Girona vs Catalunya

Pes relatiu Girona vs Catalunya

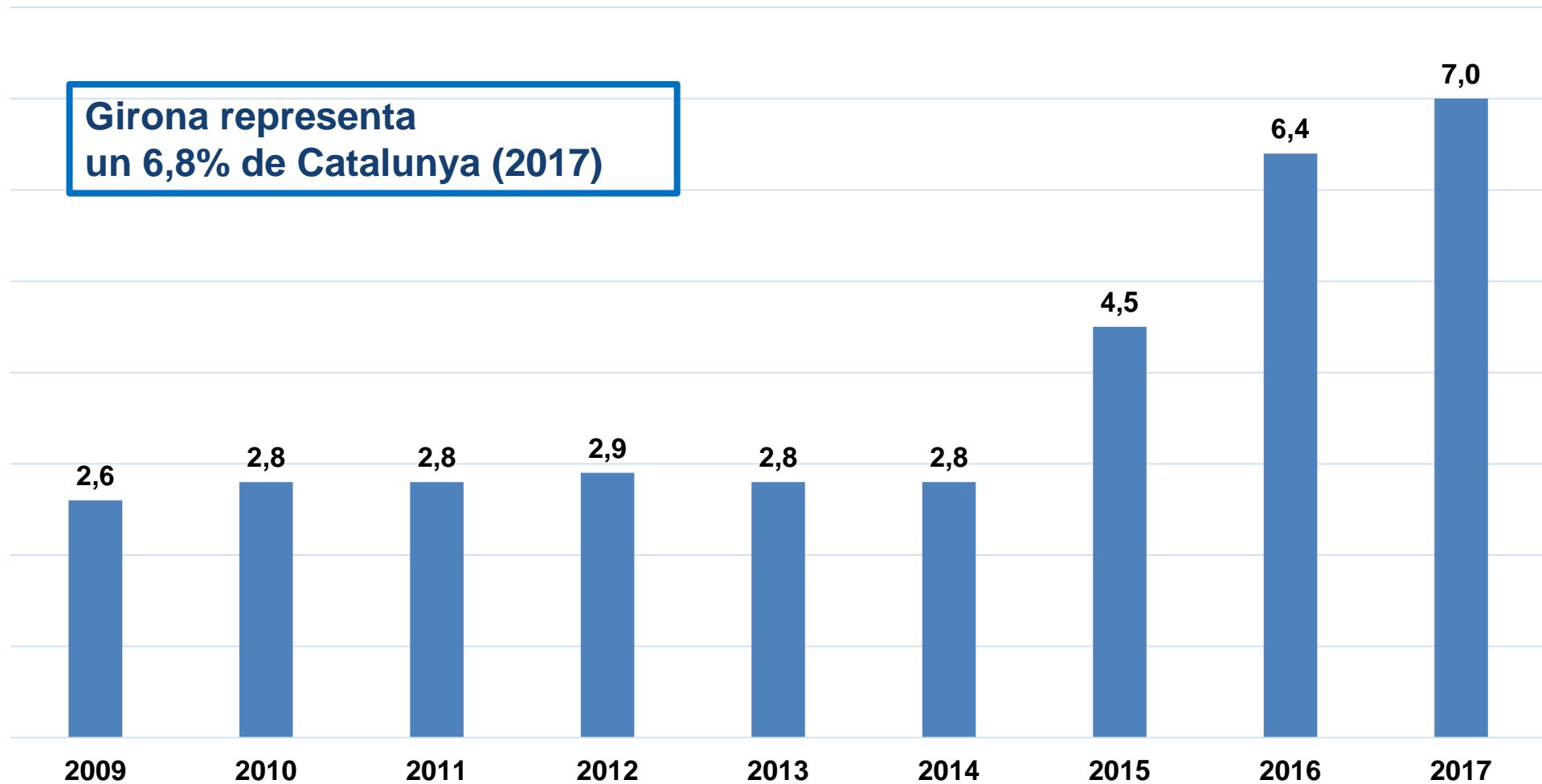
Concepte	Catalunya	Girona	Pes de Girona	Notes
Població	7.543	746	9,9 %	2018/milers hab.
PIB	224.751	25.172	11,2 %	2016/M.euros
Fundacions	1.002	91	9,1 %	1996/núm.
Fundacions	2.589	328	12,7 %	2018/núm.
Persones assalariades	82.688	6.101	7,4 %	2017/núm.
Persones voluntàries	41.853	6.959	16,6 %	2017/núm.
Ingressos activitats	4.813	298	6,2 %	2017/M.euros
Actius totals	8.636	468	5,4 %	2017/M.euros
Donatius privats	509	11	2,2 %	2017/M.euros

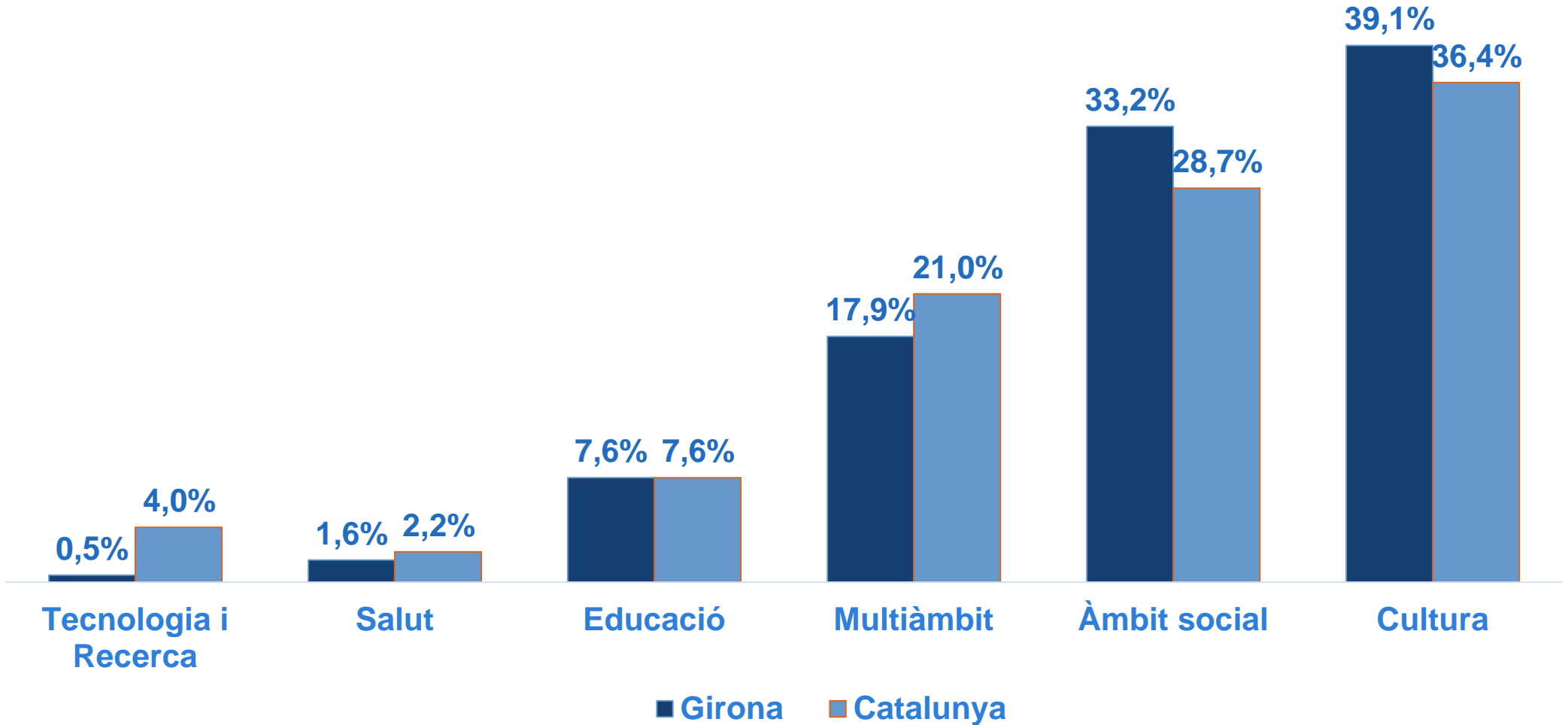
IRPF - Donacions

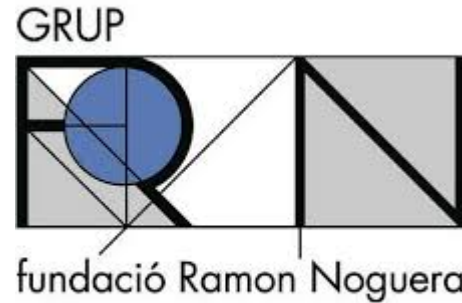
Girona (província) – Donació total (milions d'euros)

Àmbits d'actuació de les fundacions gironines i catalanes:

Exemples de fundacions Gironines

Veure Directori a www.ccfundacions.cat

Coordinadora
Catalana de Fundacions